

JAARVERSLAG 2015

Stichting De Bastei

Locaties:

- Natuurmuseum Nijmegen, Gerard Noodtstraat 121
- Museum de Stratemakerstoren, Waalkade 83-84
- Collectiedepot & NME-Uitleenservice, 3e Walstraat 55
- Atelier- en opslagruimte, Gorterplaats 34A

Stichting De Bastei

Gerard Noodtstraat 121, 6511 ST Nijmegen, telefoon: 024-3297070, fax: 024-3297079,
e-mail: info@debastei.nl, homepage: www.debastei.nl, bankrekening: NL68 INGB000 3551615.

Colofon

Jaarverslag 2015

Samenstelling & copyright: Stichting De Bastei, april 2016

Tekst: Gerard Mangnus.

Fotografie: Stichting De Bastei

Eindredactie & lay-out: Maarten van de Ven.

INHOUD

	pagina:
1. Voorwoord	5
2. Collectie en collectiebeheer	6
3. Presentatie: Exposities	10
4. Presentatie: Publieksactiviteiten	14
5. Natuur- en Milieueducatie in De Bastei	17
6. Dienstverlening	20
7. Vrienden van De Bastei	24
8. De Bastei digitaal	25
9. Organisatie en beleid	26
10. Governance Code Cultuur	28
11. Bestuur en medewerkers	30
12. Financiën	32

1. VOORWOORD

Na de fusie van Natuurmuseum en Stratemakerstoren op 28 juni 2014 was 2015 het eerste volledige kalenderjaar voor de nieuwe Stichting De Bastei. Meteen ook een gedenkwaardig jaar omdat de bouw van De Bastei na lange jaren van voorbereiding daadwerkelijk van start ging. Dat was meteen ook een mooie kroon op het werk van Gerard Alofs die op 11 juni 2015 afscheid nam als directeur van de Stratemakerstoren.

Iedereen was het er al over eens dat de locatie van de Stratemakerstoren een uitstekende plek is voor een nieuw en eigentijds centrum voor natuur en cultuurhistorie. Op de grens van het historische Valkhofkwartier en de mooie natuurgebieden van de Gelderse Poort kan De Bastei een poortfunctie vervullen tussen de stad en de omringende natuur. Dat de locatie zo bijzonder is werd in het najaar van 2015 nog eens bevestigd toen bij archeologisch onderzoek van de bouwlocatie verschillende unieke vondsten werden gedaan. De bouwwerkzaamheden worden daardoor flink vertraagd maar we zijn ervan overtuigd dat het inpassen van de nieuwe archeologische vondsten in het pand een bezoek aan De Bastei nog aantrekkelijker zullen maken. Volgens de meest recente planning hopen we nu de eerste bezoekers in het najaar van 2017 te mogen verwelkomen.

In 2015 startte De Bastei ook met een volledig nieuwe afdeling natuur- en milieueducatie. Deze afdeling ondersteunt plaatselijke en regionale natuurorganisaties bij hun educatieve activiteiten voor Nijmeegse scholen en scholen kunnen nu niet alleen bij De Bastei terecht voor de bruikleen van leskisten en andere lesmaterialen want het nme-team van De Bastei vervult nu ook een rol als onderwijsmakelaar en adviseert scholen bij de uitwerking van hun programma's voor natuur- en milieueducatie. Dat De Bastei deze nieuwe taken met succes heeft opgepakt werd nog eens onderstreept tijdens het zeer geslaagde en drukbezochte symposium 'Duurzaam Leren en Doen' op 16 oktober 2015 in De Lindenberg.

Naast deze nieuwe ontwikkelingen is er in 2015 ook hard gewerkt om het tentoonstellingsprogramma van het Natuurmuseum goed neer te zetten en om een groot aantal publieksactiviteiten op het gebied van natuur en cultuurhistorie te organiseren. Met 15.000 bezoekers aan het Natuurmuseum en 8.500 bezoekers aan andere locaties waar De Bastei actief was, mogen we spreken van een mooi resultaat waarvoor we niet alleen het team maar vooral ook de vele vrijwillige medewerkers van harte willen bedanken.

Nijmegen, 20 april 2015
Wim Hompe,
voorzitter

2. COLLECTIE EN COLLECTIEBEHEER in 2015

Overzicht collectie in cijfers

Tabel 1

	Herbarium	Entomologie	Vertebraten	GeoPaleo	Diversen*
<i>Omvang collectie:</i>					
Aantal objecten	18.043	70.000	4.521	12.032	1.133
Geselecteerde objecten**	9.943	33.239	4.143	10.603	1.133
Ongeselecteerde objecten	8.100	36.761	378	1.429	-
Selectiegraad	55,1%	47,5%	91,6%	88,1%	100%
<i>Digitale basisregistratie:</i>					
Geregistreerd in 2015	53	3.139	230	512	461
Totaal geregistreerd	9.353	33.239	4.143	9.712	1.133
Registratiegraad	94,1%	100%	100%	91,6%	100%

* diverse museale verwervingen die niet passen in de omschrijving van de overige deelcollecties, bijvoorbeeld modellen, korstmossen, zwammen en schoolplaten.

** kerncollectie

2.1. Collectiebeheer in het algemeen

De natuurhistorische collectie van het museum omvat in totaal 105.729 objecten. Het beleid op het gebied van collectievorming en collectiebeheer wordt bewaakt door een *collectiecommissie* die bestaat uit: Gerard Mangnus (voorzitter), Gerard Dirkse (secretaris), Sophie Hochstenbach (conservator Herbarium), Xander de Jong (conservator GeoPaleo) en Daphne Niehoff (conservator Vertebraten en hoofd Collectiebeheer). Deze laatste vervulde in 2015 ook de rol van waarnemend conservator van de deelcollectie Entomologie.

De ontheffing van het verbod op het bezit van beschermde soorten planten en dieren (Flora- en Faunawet, art. 75a) liep af op 30 mei 2015. De ontheffing is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland verlengd tot 31 mei 2020, nu op naam van Stichting De Bastei. Het museum verstrekt jaarlijks een overzicht van verkregen beschermde dier- en plantensoorten.

De kennis en expertise van het team dat de collectie beheert, wordt ook ingezet bij de ontwikkeling van tentoonstellingen en bij de organisatie van publieksactiviteiten. Daarnaast zijnde verschillende conservatoren actief met het geven van adviezen of het verlenen van diensten aan o.a. collega-instellingen en onderzoeksinstellingen. In hoofdstuk 6 Dienstverlening worden deze ondersteunende activiteiten verder beschreven.

In 2011 is gestart met het fotograferen van alle objecten in de kerncollectie. Deels ter aanvulling van de (digitale) beschrijving en registratie van de collectie maar ook om de collectie beter toegankelijk te kunnen maken via internet. Inmiddels is de gehele kerncollectie Vertebraten gefotografeerd en ook de belangrijkste objecten uit andere deelcollecties. Een deel is al te zien via de eigen website en in 2016 wordt de collectie in samenwerking met Erfgoed Gelderland ook toegankelijk gemaakt via de website www.collectiegelderland.nl.

2.2. Deelcollectie Herbarium

De deelcollectie planten nam in 2015 toe tot 18.043 objecten (17.000 in 2014). De kerncollectie Vaatplanten telt nu 9.943 objecten. De collectie groeide in 2015 door schenkingen, waaronder twee herbaria met ca. 900 exemplaren en door de conservatoren verzameld materiaal.

De Plantenwerkgroep KNNV Afdeling Nijmegen hield in het winterseizoen in het depot vijftien werkavonden. Doel van de werkavonden is plantenstudie en collectiebeheer.

Belangrijkste schenkingen in 2015

- herbarium dhr. J. Launhardt (voorheen Geerlings, uit Giessen, Duitsland): ca. 462 hogere planten en een nog onbekend aantal mossen, merendeels verzameld in de omgeving van Emmerich (deels ook in Nederland) in de periode 1980-1990;
- herbarium dhr. J. Hekking: klappers met 438 hogere planten verzameld door dhr. Hekking samen met collega en vriend dhr. R. Zweerman. Merendeel afkomstig uit de omgeving van het voormalige Philipsgebouw aan de Graafseweg in de periode 1960-1970. Uit liefhebberij ontstaan tijdens lunchwandelingetjes.

Publicaties

- Lijsten van planten gevonden tijdens excursies van de Plantenwerkgroep KNNV Afdeling Nijmegen worden gepubliceerd op de website van het museum. Tevens worden hier alle plantenwaarnemingen weergegeven. Per soort te geraadpleegd in een omgeving van Google Maps.
- Dirkse, G.M., Reijerse, A.I. & Duistermaat H. 2015. De ontrafeling van in Nederland ingeburgerde Amerikaanse herfstasters (*Symphyotrichum* Nees subg. *Symphyotrichum* sect. *Symphyotrichum*, Asteraceae). *Gorteria* 37: 1-24.
- Dirkse G.M., Zonneveld B.J.M. & Duistermaat H. 2015. *Cardamine hamiltonii* G.Don – Aziatische veldkers (Brassicaceae) in Nederland. *Gorteria* 37: 64-70.
- Loon-Steensma J.M. van, Dobben H.F. van, Slim P.A., Huiskes P.J. & Dirkse G.M. 2015. Does vegetation in restored salt marshes equal naturally developed vegetation? *Applied vegetation science*. DOI:10.1111/avsc.12182
- Vanderpoorten A., Mateo R.G., Sim-Sim M., Ruas S., Dirkse G.M., Gabriel R., Borges P.A.V., González-Mancebo J.M., Calvo S & Patiño J. 2014. The moss *Homalothecium mandonii* as a model for assessing bryophyte response to climate change in Macaronesia. *Silva Lusitana*, no. Especial: 1-13.
- Vanderpoorten A., Patiño J., Dirkse G.M., Blockeel T. & Hedenäs L. 2015. Early divergence of an Azorean endemic species in the moss genus *Rhynchostegiella* (Brachytheciaceae). *Phytotaxa* 210: 60-69.

2.3. Deelcollectie Entomologie

De deelcollectie omvat ongeveer 70.000 objecten. De selectie en registratie van de in 2014 overgedragen collectie Felder (38.000 vlinders) in eind 2015 voltooid. Uiteindelijk worden 7.547 objecten definitief in de museumcollectie opgenomen. De overige worden aangeboden aan belangstellende musea. De gehele collectie is eenmaal ontsmet in de speciale diepvriezer van het museum.

De Insectenwerkgroep van KNNV Afdeling Nijmegen hield in het depot acht werkavonden, gewijd aan de studie van insecten.

Na een kort ziekbed is Wiet Fliervoet op 14 oktober overleden. Wiet was betrokken bij het opzetten van de insectencollectie en bij talrijke educatieve activiteiten rondom het thema insecten. Hij was tevens actief lid van de insectenwerkgroep van de KNNV.

Belangrijkste schenkingen in 2015

De nabestaanden van Wiet Fliervoet hebben zijn privécollectie aan het museum geschonken. Selectie en registratie zal plaatsvinden in 2016 plaatsvinden en uitgevoerd worden door leden van de insectenwerkgroep van de KNNV.

2.4. Deelcollectie Vertebraten

De totale deelcollectie Vertebraten bestaat eind 2015 uit 4.521 objecten. De kerncollectie omvatte eind 2015, 4.143 objecten. (Dit is exclusief de dode dieren in de diepvries.) In 2015 zijn 34 objecten door de preparatiegroep van het museum geprepareerd en toegevoegd aan de kerncollectie.

Belangrijkste schenkingen in 2015

- er werden 226 objecten geschonken (zowel ingevroren als geprepareerde objecten); 28 objecten werden uit de collectie verwijderd. Bijzondere aanwinsten waren: draaihal, waterspitsmuis, wielewaal en boommarter. Allen gevonden in de omgeving Nijmegen.
- Onderzoeksinstituut Alterra heeft twaalf ongeprepareerde otters overgedragen aan De Bastei. Tien daarvan zijn geprepareerd door Sita van Hoorn.

Publicaties

- Thissen J. 2015. Een waterspitsmuis bij Kranenburg, Groesbeeks Milieu Journaal 2015

2.5. Deelcollectie GeoPaleo

De deelcollectie gesteenten, mineralen en fossielen (kortweg 'GeoPaleo' genoemd) is in 2015 toegenomen tot 12.032 objecten. De deelcollectie onderging een algehele validatie: van elk object zijn de registratiegegevens en de opbergplaats in de database bijgewerkt.

Belangrijkste schenkingen in 2015

- het Afrikamuseum heeft 62 mineralen en 85 stenen vuistbijlen gedoneerd
- dhr. H. van Essen; kleine collectie Thüringenwald porfieren
- dhr. M. Bräunlich; een tiental moedergesteenten uit Finland

Publicaties

- Gesteentetelling van 810 zwerfstenen uit de museumcollectie met vindplaats Bommel (gedetermineerd door J. Zandstra in 2006, is vermeld onder de namen J. Lippe en X. de Jong, in Gletscher der Saale-Kaltzeit am Niederrhein, K. Skupin und J.G. Zandstra 2010, een uitgave van de Geologischer Dienst Nordrhein Westfalen
- Verslag van de driejarige expeditie naar de Åland-eilanden (Finland op de websites www.kristallin.de en www.studiegroepzwerfstenen.nl

2.6. Deelcollectie Diversen

De deelcollectie 'Diversen' is voor het eerst vermeld in het jaarverslag. De collectie omvat diverse museale aanwinsten die niet passen binnen de overige deelcollecties, bijvoorbeeld

modellen, korstmossen, zwammen en schoolplaten (zie: tabel 3). De collectie wordt voornamelijk bewaard voor educatieve doeleinden en is afgelopen kalenderjaar volledig gesaneerd. De registratiegraad is inmiddels 100%.

Tabel 2

Aard	Aantallen
Schoolplaat	100
Demonstratiedoos	57
Model	34
Insectennest	43
Koloniaal waar	256
Spons (Porifera)	5
Neteldier (Cnidaria)	19
Stekelhuidige (Echinodermata)	3
Weekdier (Mollusca)	60
Schaaldier (Crustacea)	22
Schimmel of Zwam (Fungi)	279
Gal	3
Vlinder (Lepidoptera)	40
Diersporen	39
Korstmos (Lichenen)	31
Algen (Algae)	6
Gelede wormen (Annelida)	3
Bladmossen (Musci)	113
Levermossen (Hepaticae)	20

3. EXPOSITIES

Bezoek Natuurmuseum:	<u>2015:</u>	<u>2014:</u>
volwassenen	2.705 (18,0%)	2.437 (16,9%)
kinderen	2.833 (19,0%)	2.200 (15,2%)
65+	224 (1,5%)	199 (1,4%)
donateurs/gratis	1.496 (10,0%)	1.541 (10,7%)
museumjaarkaart senior	2.565 (17,2%)	2.529 (17,5%)
museumjaarkaart junior	1.324 (8,9%)	1.127 (7,6%)
groepsbezoek	3.793 (25,4%)	4.414 (30,7%)
	----- +	----- +
Totaal Natuurmuseum:	14.940	14.447
Overige locaties in 2015:		
Stratemakerstoren:	2.526 (geopend van 1-1-2015 t/m 31-3-2015)	
Infoboot Nijmegen omarmt de Waal	5.151	
Sint- Nicolaas Kapel	6.275 (dinsdag 7-4-2015 t/m 25-10-2015)	
Roomsche Voet & Jacobstoren:	150 (Open Monumentendag 2015)	
	-----+	
Totaal overige locaties:	8.549	

Na het recordaantal van 23.949 bezoekers in 2012 daalde het bezoekersaantal voor het Natuurmuseum in 2013 naar een totaal van 12.201 bezoekers. De jaren 2014 en 2015 tonen een herstel maar het bezoekersaantal blijft nog achter bij het streefaantal van 20.000 bezoekers per jaar. Gemeten over de laatste 15 jaar bedraagt het gemiddeld aantal bezoekers per jaar voor de locatie Natuurmuseum nu 17.484 bezoekers.

De bezoekersregistratie voor de locatie Stratemakerstoren bleef in 2015 beperkt tot het turven van het aantal bezoekers. Omdat de toren al in de loop 2014 zou sluiten voor de verbouwing tot De Bastei is besloten om geen wijziging meer door te voeren in de bezoekersregistratie. Door vertraging in het bouwproces was de toren toch nog in de eerste maanden van 2015 toegankelijk voor het publiek.

Groepsbezoek in 2015:	<u>Nijmegen:</u>	<u>regio:</u>	<u>totaal:</u>
basisonderwijs	46	20	66 (30%)
VO/HBO/WO	0	4	4 (2%)
buitenschools groepsbezoek	43	5	71 (21%)
excursies/eigen activiteiten	106	-	106 (47%)
	----- +	----- +	----- +
totaal 2015:	195 (87%)	29 (13%)	224 (100%)

Expositieprogramma 2015 locatie Natuurmuseum

Bezoekerscentrum Gelderse Poort (permanente expositie)

Entree en begane grond van het Natuurmuseum zijn ingericht als bezoekerscentrum voor de Gelderse Poort. Bezoekers kunnen er allerlei informatie over het Gelderse rivierenland vinden. Dit sluit goed aan bij het aanbod van het Agentschap van de VVV dat in het museum is ondergebracht. *Productie:* De Bastei

‘Wildernis aan de Waal’

29 juni 2014 – 15 maart 2015

De tentoonstelling ‘Wildernis aan de Waal’ was het belangrijkste onderdeel van een meerjarig project dat met steun van de provincie Gelderland en het Mondriaan Fonds gerealiseerd kan worden. Naast de tentoonstelling zijn er in het kader van dit project tal van activiteiten georganiseerd die elders in de verslag uitgebreid worden vermeld. *Productie:* De Bastei

‘Gebakken in Gelderland’

2 april 2015 – 11 oktober 2015

De tentoonstelling ‘Gebakken in Gelderland’ maakte deel uit van het meerjarige project dat met steun van de provincie Gelderland en het Mondriaan Fonds gerealiseerd kon worden. Naast de tentoonstelling in het Natuurmuseum was er ook een deelexpositie in het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis en er waren enkele excursies naar historische locaties voor de steenfabricage in de Ooijpolder. *Productie:* De Bastei i.s.m. STIENEO en ‘Van Steen en Natuur’

‘Spannende Spinnen’

25 oktober 2015 – 28 maart 2016

Een expositie over de fascinerende wereld van de pinnen. Met levende dieren in ruim 40 verschillende terraria. Verzorgers van de dieren waren aanwezig om de dieren te verzorgen en vragen van bezoekers te beantwoorden. Naast exotische vogelspinnen waren ook Europese en Nederlandse spinnen vertegenwoordigd. Wie de tentoonstelling had gezien, keek met een andere blik naar de trilspringers in de hoek van het toilet of de huisspin op het plafond van de slaapkamer. *Productie:* Aranea uit Polen & De Bastei

‘De Tijd van de Mammoet’

minitentoonstelling

Gekoppeld aan de gelijknamige museum les voor groep 6 t/m 8 van het basisonderwijs. *Productie:* De Bastei

‘De Gouden Bevertak’

april 2015 – september 2015

Een foto-expositie met de inzendingen voor de jaarlijkse fotowedstrijd van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen waarbij de winnaar De Gouden Bevertak in ontvangst mag nemen. *Productie:* Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen

‘De Millingerwaard’

2 november 2014 – 15 maart 2015

Een foto-expositie met de mooiste foto's uit het jubileumboek voor de Millingerwaard dat werd samengesteld door natuurfotograaf Fokko Erhart.

Productie: Natuurmuseum Nijmegen i.s.m. Fokko Erhart

‘Hout door mijn lens’

september 2015 – januari 2016

Een foto-expositie van Ineke van Middelkoop. Fotografische impressies van beelden en processen in de natuur

Productie: De Bastei / Ineke van Middelkoop

‘De Otters van Alterra’

8 november 2015 – 28 maart 2016

Minitentoontelling van de otters die aan het museum zijn overgedragen door onderzoeksinstituut Alterra in Wageningen.

Productie: De Bastei

‘Jaar van de Das’

Hele jaar 2015

Minipresentatie over deze bijzondere soort die in 2015 extra aandacht kreeg van natuurorganisaties.

Productie: De Bastei / Zoogdiervereniging Nederland

Expositieprogramma 2015 locatie Stratemakerstoren

Rondgang door de bastei

permanente tentoonstelling

De kanonsgang en de kazematten van de historische bastei vormen een ideaal historisch decor om kennis te maken met de cultuurhistorie van rijksmonument de Stratemakerstoren en de verbinding met de geschiedenis van de oudste stad van ons land.

Productie: De Bastei

‘Leegte Vorm’

5 december 2014 – 31 maart 2015

Expositie van het werk van beeldend kunstenaar Freek Sanders. Deels ook tentoongesteld in de kanonsgang.

Productie: De Bastei / Freek Sanders

START VERBOUWING

sinds 1 april 2015

Op 1 april 2015 is de Stratemakerstoren door wethouder Ben van Hees officieel gesloten en heeft hij de sleutel overgedragen aan de aannemer voor de langverwachte verbouwing en restauratie van de toren.

Reizende exposities in 2015

‘Jurassic Polderland’

(In roulatie sinds september 1996)

Over inheemse amfibieën en reptielen, die vaak net zo spectaculair zijn als dinosauriërs.

Productie: De Bastei

In 2015 geen plaatsingen

‘De Grote Vijf’

(In roulatie sinds mei 2003)

Vijf kenmerkende thema’s uit het rivierengebied. Met een spetterend jeugdlab!

Productie: De Bastei /Kring Gelderse Bezoekerscentra.

In 2015 te zien in Bezoekerscentrum Amsterdamse Bos

‘Zie ze Vliegen!’

(In roulatie sinds september 2010)

Over vogels kennen en herkennen. ‘Vogels spotten’ is een spannende en avontuurlijke bezigheid. Zeker niet alleen voor mannen met grijze baarden, maar ook voor hippe vogels uit het basisonderwijs!

Productie: De Bastei

In 2015 te zien in Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

4. PUBLIEKSACTIVITEITEN

Evenementen en excursies

Jaar van de Das

januari – december 2015

Geëerd met een kleine presentatie over deze bijzondere soort waarbij ook een film over de das te zien was.

Ganzenexcursies

januari – februari 2015

Busexcursies op achtereenvolgende zondagen naar de overwinterende ganzen in de Gelderse Poort. Terpboerderij 'De Zeelandsche Hof' in Millingen a/d Rijn zorgde voor passende catering met koffie en gebak.
Organisatie: De Bastei

GEA-lezingen

januari – december 2015

Maandelijkse lezingen van de Stichting Geologische Activiteiten (GEA). Onder meer over mineralen en fossielen, pleistocene vondsten, kristallen & edelstenen.
Organisatie: Stichting GEA Kring Arnhem-Nijmegen

Publieksactiviteiten Geo-Paleo

januari – december 2015

De werkgroep Geo-Palea, ook verantwoordelijk voor het beheer van de geologische en paleontologische collectie van het museum, organiseerde in 2015 meerdere publieksactiviteiten waaronder demonstraties, determinatiebijeenkomsten en lezingen voor de Landelijke Studiegroep Zwerfstenen, de Nederlandse Geologische Vereniging en de GEA-Kring Arnhem-Nijmegen. De populaire stenenzoekexcursies naar gindwinningslocaties bij Bommel en Lent konden uit veiligheidsoverwegingen helaas niet doorgaan.
Organisatie: werkgroep Geo-Paleo Natuurmuseum

KNNV-lezingen

januari – december 2015

Lezingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) over natuur en landschap in het Rijk van Nijmegen.
Organisatie: KNNV Afdeling Nijmegen

Ontdekkingstochten

januari – december 2015

Avontuurlijke tochten door de natuur voor kinderen van 8 tot 12 jaar, iedere 2^e woensdag van de maand. Met thema's als onderwateravontuur in de Ooijpolder, GPS- en survivaltocht in de Stadswaard, fossielen, werken in 't Zwanenbroekje, vogels in de Ooijpolder, speuren naar paddenstoelen, op pad met de schaapherder, oogsten op landgoed Grootstal, uilenballen pluizen en stenen zoeken langs de Waal.
Organisatie: IVN-Nijmegen & De Bastei

Nationaal Museumweek

april 2015

De Nederlandse Museumvereniging introduceerde in plaats van het bekende Museumweekend de *Nationale Museumweek*, een week tal van publieksactiviteiten gericht op de gezamenlijke promotie van de Nederlandse musea.

Fête de la Nature

23 & 24 mei 2015

In het kader van dit internationale natuurfestival waren er verschillende publieksactiviteiten op de Waalkade, deels gekoppeld aan het festival de Kaai. Er waren o.a. een filmvertoning, excursies en een optreden van verteltheater Rode Maan.

mijnTIKKIT

januari 2015 - december 2015

Met de speciale museumspelletjeswebsite www.mijntikkitt.nl wil de Nederlandse Museumvereniging jongeren meer bij de museumwereld betrekken. Het Natuurmuseum Nijmegen leverde verschillende geologische objecten en fossielen die in de games zijn verwerkt. In het museum kunnen codes worden opgehaald die toegang gaven tot volgende levels.
Organisatie: Nederlandse Museumvereniging

Struinen door de Stadswaard

maart 2015 – oktober 2015

Veldles van het Natuurmuseum Nijmegen en Staatsbosbeheer met als doel leerlingen van de bovenbouw in contact te laten komen met de natuur in hun directe omgeving. Gewapend met schepnetten, grondboren, zoekkaarten en verrekijkers gaan ze op onderzoek in de Stadswaard, een natuurgebied op een steenworp afstand van Nijmegen. Met extra informatie

Open Monumentendag(en)

12 & 13 september 2015

Met een presentatie over de geschiedenis van de synagoge waarin het Natuurmuseum is gevestigd.
Organisatie: Comité Open Monumentendag

Oddstream festival

19 & 20 september 2015

Kunstenaars benaderden met moderne technieken en ICT-installaties verschillende aspecten van de natuur. Met verschillende workshops voor kinderen/.
Organisatie: Oddstream & De Bastei

Weekend van de Wetenschap

3 & 4 oktober 2015

In samenwerking met WUR/Alterra was er een kleine presentatie over otters ingericht. Met een college over de otter in het kader van de Museum Jeugd Universiteit
Organisatie: De Bastei i.s.m. Alterra

Symposium Duurzaam Leren & Doen 16 oktober 2015

Symposium voor het gehele nme-werkveld in de regio Nijmegen. Geopend door wethouder Harriët Tiemens>

Met een lezing van duurzaam ondernemer Marius Smit, verschillende workshops en excursies

Organisatie: De Bastei, IVN Gelderland & gemeente Nijmegen

Gelderse Museumdag

24 oktober 2015

De Gelderse Museumdag was opnieuw een daverend succes. De bezoekers konden deelnemen aan extra activiteiten rondom het thema 'spinnen'.

Organisatie: Gelders Erfgoed & De Bastei

024 Geschiedenis

24 oktober 2015

De Bastei nam deel aan de speciale markt in de Stevenskerk. Medewerkers verzorgden rondleidingen.

Organisatie: 024 Geschiedenis & De Bastei

Vriendendag De Bastei

zaterdag 7 november 2015

Vrienden van De Bastei en andere genodigden werden ontvangen op de Informatieboot Nijmegen omarmt de Waal. Daarna namen de gasten deel aan een speciale rondleiding op de bouwlocatie van De Bastei. De dag werd afgesloten met een bezoek aan de tentoonstelling 'Spannende Spinnen' in het Natuurmuseum.

Een prima opkomst en zonder meer een zeer geslaagde dag!

Organisatie: De Bastei

Braakballenpluisdag

?? ?? 2015

Een jaarlijks terugkerend CSI-succes waarbij flink wat uilenbraakballen werden ontleed en waarbij soms volledige muizenskeletten waren te reconstrueren.

Natuurclub Joachim & Anna

2-wekelijkse natuurworkshops in 2015

In samenwerking met de dagactiviteitenbegeleiding van het verzorgingstehuis Joachim & Anna komen de bewoners met een breed scala aan activiteiten weer in contact met de natuur. De workshops zijn in 2015 kort onderbroken wegens het overlijden van Wiet Fliervoet, de gedreven initiator van deze unieke workshops. Hij heeft zich tot kort voor zijn overlijden nog ingezet voor de begeleiding en organisatie van deze bijzondere natuuractiviteiten.

5. NATUUR- EN MILIEUEDUCATIE IN DE BASTEI

NME De Bastei

Op 15 december 2014 tekende de Stichting De Bastei een subsidie-overeenkomst met de gemeente Nijmegen om met ingang van 1 januari 2015 de ondersteuning op het gebied van natuur- en milieu educatie (NME) voor het Nijmeegse onderwijsveld te gaan verzorgen. Dit gebeurde na het faillissement van het MEC Nijmegen in oktober 2015. Omdat het MEC een partner was binnen de initiatiefgroep voor De Bastei lag het voor de hand dat De Bastei de ondersteuning van NME in Nijmegen opnieuw invulling zou geven.

Het eerste jaar stond in het teken van kennismaking: met de diverse aanbieders van deze educatiemiddelen, met de docenten van het basisonderwijs en met leerkrachten en bouwcoördinatoren van het voortgezet onderwijs in Nijmegen.

Communicatie en NME aanpak

- Om inzicht te krijgen in de inzet van NME activiteiten op de basisscholen en de ondersteunende diensten die ze hierbij verwachten, is een enquête gehouden onder basisscholen van gemeente Nijmegen. Hierop hebben 22 scholen gereageerd. Deze informatie vormt de basis voor de aanpak in NME begeleiding van het basisonderwijs en hun vragen op NME gebied.
- Voor een goede weergave van het aanbod is de website www.nmedebastei.nl ontworpen met het educatieve aanbod van NME-aanbieders.
- Het belangrijkste communicatiemiddel tussen scholen en aanbieders is de EDSO *Digiplanner*, een digitaal loket. Uit het behoefteonderzoek bleek dat een goede aansluiting op gehanteerde thema's door 100% belangrijk gevonden wordt. Dit heeft een herwaardering opgeleverd van het NME aanbod naar schoolthema's en domeinomschrijvingen, zoals die in 2015 gehanteerd worden.
- Om het gebruik van de digiplanner door de organisaties te verbeteren, is er een bijscholingsworkshop voor de organisaties georganiseerd op 12 mei 2015. Deze training in het gebruik van de digiplanner is gegeven door Evert-Jan van Dijk, ontwikkelaar van de digiplanner.
- Op 16 oktober 2015 is een symposium georganiseerd voor 150 deelnemers met 8 workshops, ter inspiratie en ontmoeting van alle betrokkenen in het NME veld.
- Voor de communicatie over het aanbod verzendt NME De Bastei per kwartaal nieuwsbrieven naar de onderwijsinstellingen in gemeenten Nijmegen.
- Uit de kennismakingsgesprekken met leerkrachten en bouwcoördinatoren uit het voortgezet onderwijs heeft De Bastei zicht gekregen op de mogelijkheden om aan te sluiten met NME activiteiten. De Bastei gaat zich in 2016 meer richten op het creëren van concreet aanbod, voor het reguliere vakonderwijs en voor profielwerkstukken, de invulling van themaweken, en de behandeling van de woonomgeving of actualiteiten.

Gebruik van het NME-aanbod in 2015

In totaal hebben 28.811 leerlingen meegedaan aan 889 lessen op het gebied van natuur, milieu of techniek. Hiervan hebben minimaal 11.567 leerlingen 1 keer aan een activiteit meegedaan, zie tabel 1.

<u>TABEL 1</u>	Deel-nemende scholen	Aantal activi-teiten	Aantal leerling-en	Gebruik Les-kisten	Deelname lessen / excursies	Aantal materiaal-zending-en	Uitleen mate-rialen	Ove-rig
Reserveringen vanuit de digiplanner	32 + 8 depen-dances	664	20937	285	333	34	5	7
Gegevens van buiten de digiplanner:								
ARN		23	690					
Waterschap Rivierenland		8	193					
TCCN		66	1650					
Natuurmuseum Nijmegen		48	883					
Dubbel gebruik van leskisten		51						
Correctie op 143 reserveringen zonder leerlingen aantal			3718					
Project groene voetstappen		29	740					
Totaal	32 (+8)	889	28811	285	333	34	5	7

Primair onderwijs

In 2015 hebben 288 groepen van 32 scholen plus 8 dependances aan de NME-activiteiten meegedaan, zie tabel 2.

<u>TABEL 2</u>	Unieke groepen	Unieke gebruikers	Totaal groepen	Totaal aantal leerlingen
Groep 1/2	70	3319	181	4417
Groep 3/4	82	3265	200	6286
Groep 5/6	81	3096	222	6423
Groep 7/8	55	1887	112	3811
Totaal	288	11567	715	20937
BSO:	5			150

Voortgezet onderwijs

In de subsidie-afspraken met de gemeente Nijmegen is opgenomen dat alle scholen voor 6 dagdelen een beroep mogen doen op de NME-ondersteuning van De Bastei. Op het VO is door 76 groepen van diverse scholen deelgenomen aan NME-activiteiten van organisaties als TCCN, de Informatieboot Nijmegen omarmt de Waal, de Broeikas of Natuurgebied het Zwanenbroekje. Dat betekent dat in totaal ca. 1500 leerlingen van het VO aan deze NME activiteiten deelnamen.

Extra projecten in 2015

In het kader van de klimaatop in Parijs zijn er in 2015 twee extra projecten voor het Nijmeegse onderwijs georganiseerd:

- 'Groene Voetstappen': In september 2015 werden scholen van het primair onderwijs uitgenodigd deel te nemen aan het landelijke project Groene Voetstappen. Hieraan hebben 740 leerlingen van 5 scholen meegedaan. Wethouder Harriët Tiemens zorgde bij afsluiting van het project voor een passende beloning van de deelnemers.
- 'Nijmeegse Jongeren Klimaatwedstrijd': Voor het voortgezet onderwijs heeft De Broeikas in oktober 2015 samen met De Bastei de 'Nijmeegse Jongeren Klimaatwedstrijd' georganiseerd. Het doel was om jongeren meer te betrekken bij de jaarlijkse klimaatconferentie van de Verenigde Naties. De wedstrijd was voor 2 HAVO/VWO. Wegens gebrek aan aanmeldingen is de wedstrijd uiteindelijk geannuleerd.

Contacten met onderwijsaanbieders op gebied van natuur, milieu en techniek

Het aantal organisaties met NME-aanbod voor scholen is in 2015 toegenomen van 32 tot 42. Het GEO, Gemeentelijk Educatie Overleg, waarbij 8 organisaties uit het NME-werkveld zijn aangesloten, is 3 keer bijeen gekomen in 2015.

Met terugwerkende kracht vanaf januari 2015 declareert iedere organisatie vanuit het GEO hetzelfde uurtarief van € 1,10 per leerling. In 2016 wordt het 'declaratiefonds' omgevormd tot het 'stimuleringsfonds'

De website van De Bastei wordt in 2016 uitgebreid met de *Groenmakerij*, het digitale platform voor en door bewoners, organisaties, professionals en groene initiatieven. NME organisaties kunnen zichzelf er op zichtbaar maken en hun hulpvraag plaatsen, zoals het verkrijgen van voldoende vrijwilligers of het samenwerken voor nieuw educatief materiaal. De voorbereidingen voor deze nieuwe voorziening zijn in 2015 gestart. De Bast werkt daarbij samen met de bureau's 'Beleef & Weet', 'NME-Plaza' en met Juul Martin (van o.a. de Deelwinkel).

Vooruitblik 2016

Er wordt flink geïnvesteerd in de verdere verbetering van de *NME-digiplanner* met o.a.:

- aanpassing van de zoekfunctie aan de nieuwe, door SLO en het College van Toetsen & Examens gehanteerde, domeinen van het vak Wereldoriëntatie;
- aanpassing van de zoekfunctie aan vooropgestelde zoektermen;

De Bastei zal het NME-aanbod meer thematisch gaan inzetten en onder de aandacht brengen met onder meer een special over het project *Plastic Soep Nijmegen 2016*. De voorbereidingen voor dit project zijn in 2015 op initiatief van Lyons Club Nijmegen gestart. Verschillende organisaties hebben zich inmiddels bij dit initiatief aangesloten. De Bastei coördineert voor dit project de educatieve activiteiten voor scholen.

De Bastei is in 2015 ook een samenwerking aangegaan met het Wetenschapsknooppunt Nijmegen en het Kenniscentrum Wetenschap en Techniek Gelderland (KWTG). In 2016 worden samen met een aantal natuur- en milieu organisaties nieuwe activiteiten voor natuureducatie ontwikkeld, gebaseerd op de principes van 'onderzoekend leren'.

6. DIENSTVERLENING

NME-Uitleenservice

Het documentatiecentrum heet vanaf 2015 NME-uitleenservice. Het staat garant voor beheer en dienstverlening over een uitgebreid aanbod aan leskisten en andere NME-lesmaterialen, met name voor het basisonderwijs. Met ingang van 1-1-2015 heeft de De Bastei van de gemeente Nijmegen de NME-ondersteuning voor het Nijmeegse onderwijsveld toegewezen gekregen. De adviserende rol ('NME de Bastei') en het beheer van de NME-materialen (NME-uitleenservice) vallen daarmee beiden onder de verantwoordelijkheid van De Bastei. Naast de uitleen van lesmaterialen heeft de uitleenservice in de eerste maanden van 2015 in de opstart van NME de Bastei de contacten met de scholen en nme organisaties waargenomen.

Uitleen leskisten NME-uitleenservice in 2015: (in aantal weken)				
	Nijmegen:	regio/overige:	totaal:	totaal aantal lesmiddelen:
leskisten	559	75	634	205
overige materialen	-	-	-	-
	-----	-----	-----	-----
totaal:	559 (88%)	75 (12%)	634 (100%)	205

Uitleenresultaten

Het uitleen van leskisten is van 712 weken in 2014 afgenomen tot 634 weken in 2015. In aantal is dit vrijwel gelijk gebleven van 206 leskisten in 2014 naar 205 leskisten in 2015.

Met ingang van het schooljaar 2014-2015 zijn scholen zelf leskisten gaan reserveren en inroosteren via de *digitale NME-planner*. De Bastei zet deze aanpak door.

Naast zelfstandig gebruik van de digiplanner voor het reserveren en roosteren van leskisten door scholen is onderzoek naar de wensen vanuit het onderwijs in de dienstverlening van de uitleenservice de komende tijd van belang.

In 2015 heeft in Heumen Adviesbureau NME-Plaza de adviserende rol voor scholen toebedeeld gekregen. De uitleen van leskisten nam af van 103 uitleenweken in 2014 naar 75 weken in 2015 en in aantal van 35 naar 31.

De uitleen van lesmaterialen aan Nijmeegse scholen is sinds jaren mede succesvol dankzij de samenwerking met de vervoersdienst van Marant Educatieve Diensten, die het transport van en naar de scholen grotendeels verzorgt.

Materiaalzendingen

Materiaalzendingen zijn gebruiksklare lespakketjes met bijbehorende docentenhandleiding voor het basisonderwijs. Binnen het Netwerk Gelderse Centra voor natuur- en milieueducatie

werkt men samen in de ontwikkeling en distributie van deze materiaalzendingen voor heel Gelderland. Het documentatiecentrum/de NME-uitleenservice voert deze taak uit voor scholen in de regio Nijmegen.

Materiaalzendingen in 2015: (in aantal pakketten)				
	Nijmegen:	regio:	totaal:	aantal scholen:
Kruidenwijzer	25	0	25	8
Paddenstoelen	23	0	23	8
	-----	-----	-----	
Totaal:	48	0	48	
	(100%)	(0 %)	(100%)	

Biotheek

Onder de noemer 'biotheek' verzorgt het museum kortdurende bruiklenen uit de collectie aan scholen, culturele instellingen en natuur- en milieuorganisaties. In de afgelopen jaren is het biotheekbestand gescreend op kwaliteit van de objecten en op bruikbaarheid van objecten voor educatieve doeleinden.

Biotheekuitleen in 2015:			
	Nijmegen:	regio:	totaal:
aantal bruiklenen	29	21	50
aantal objecten	131	93	224
duur (in weken)	205	280	485

Dienstverlening op museaal gebied

Het museum is aangesloten bij de Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties (SNNC) waar de grotere natuurhistorische instellingen van ons land in participeren. De SNNC-leden zetten zich in om kleinere instellingen en centra voor natuuronderwijs te ondersteunen met de uitleen van objecten, inbreng van deskundigheid en het beschikbaar stellen van faciliteiten.

De diensten die De Bastei verzorgt, betreffen onder meer:

- advies inzake registratie en conservering van voorwerpen
- uitleen van voorwerpen uit de collectie ten behoeve van tentoonstellingen
- advies en hulp bij het maken van tentoonstellingen
- beschikbaar stellen van data op basis van de regionale collectie
- informatie en advies met betrekking tot natuur en landschap in de regio.

Diensten afdeling collectiebeheer in 2015

(Conservatoren deelcollectie herbarium:)

- informatie geleverd over het voorkomen van Driedistel (*Carlina vulgaris*) in de omgeving van Nijmegen/Mook. Op verzoek van dhr. A. Cox n.a.v. een vondst van een insect, soortspecifiek voor Driedistel, in zijn collectie microvlinders uit de omgeving van Mook.
- verkennende inventarisatie van een aan Naturalis aangeboden oud herbarium met planten die verzameld waren (onder meer door T.H.A.J. Abeleven) in de omgeving Nijmegen.
- op 16 oktober vond de actie 'Putvarens van de Marienburgkapel' plaats. De actie 'putvarens' is geïnspireerd op '2015 Jaar van de Muurplanten'. 37 putten rond de kapel waarin de verlichtingsarmaturen staan, werden gelicht. Van iedere put werd een lijstje van alle voorkomende planten gemaakt en materiaal verzameld voor verder onderzoek. Dit materiaal wordt opgenomen in het Herbarium van het museum. De vondsten leveren een bijdrage aan ons beeld over de stedelijke biodiversiteit.
- bevestiging vondst *Carex diandra* versus *C. paniculata*. (In 2015 is door dhr. J. Thissen meerdere keren hulp ingeroepen bij determinaties).
- bezoek van dhr. J. Launhardt (Giessen, BRD) samen met dhr. J. Thissen voor de overdracht van een herbarium (hogere planten en mossen). Merendeels verzameld in periode 1980-1990 in de omgeving van Emmerich door J. Launhardt.

Onderzoek:

- Gerard Dirkse is tijdelijk (1 nov. 2015 t/m 30 apr. 2016) aangesteld als wetenschappelijk medewerker voor een project in het kader van data mobilisatie. De werkzaamheden betreffen het toevoegen van plantennamen aan het Nederlands Soortenregister. Het project wordt gefinancierd door NLBIF (Netherlands Biodiversity Information Facility).
- Onderzoek aan *Poa humilis* vond plaats bij het Nationaal Herbarium door G. Dirkse in samenwerking met E. Simons, B. te Linde en L-J. van den Berg.
- Voor het cytologisch onderzoek aan de Nederlandse flora door NCB Naturalis werden opnieuw voucher exemplaren verzameld en materiaal aangeleverd voor flow cytometrie.

(Conservatoren deelcollectie Geo-Paleo:)

Determinaties:

- 26 determinatieverzoeken van botmaterialen of gesteenten werden vervuld. Waaronder een verzoek om een archeologisch object met opmerkelijke krassen nader te bestemmen (wat is uitgevoerd door de VUhs Archeologie te Amsterdam) en een door dhr. H. Stuij van de AWN bij Bemmelen gevonden wetsteen

Bezoek aan de collectie:

- In 2015 hebben 31 mensen de collectie bezocht. Het betrof hier determinatieverzoeken, ophalen/retourneren van bruiklenen en rondleidingen.
- een groep Duitse geologen bestudeerde en fotografeerde o.a. de gesteentemonsters moedergesteenten uit het Åland-Åva gebied (Finland).

Bruiklenen

- 80 fossielen zijn uitgeleend aan Havo-3 klassen van Notre Dame des Anges, Ubbergen.
- Dhr. H. van Essen leende voor publicatiedoeleinden een pathologische slagtaand van een mammoet en een kies van een bosolifant geleend.

Centrumfunctie van het museum

Het museum functioneert als centrum voor natuurstudie en ontmoetingsplaats voor leden van natuurorganisaties, geologische verenigingen en cultuurhistorische verenigingen. Dat komt onder meer tot uiting in:

- vestiging secretariaat/postadres Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen

- werkavonden/bijeenkomsten KNNV - Werkgroep Insecten
- werkavonden/bijeenkomsten KNNV - Werkgroep Planten
- werkavonden/bijeenkomsten Historische werkgroep De Bastei
- werkavonden/bijeenkomsten GEA - Werkgroep Fossielen
- werkavonden/bijeenkomsten GEA - Werkgroep Zand
- werkdagen/bijeenkomsten NEV - diverse secties
- vergaderingen/lezingen Flora- en Faunawerkgroep Gelderse Poort
- bijeenkomsten van het Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen (CPRN)
- secretariaat Stichting Nijmeegse Torendag
- bijeenkomsten van Cultuurfonds NVBO

7. VRIENDEN VAN DE BASTEI

Aantal vrienden

Het aantal vrienden is de laatste jaren stabiel met ca. 300 vrienden. Vrienden van De Bastei genieten de volgende voordelen:

- gratis toegang tot alle exposities (exclusief eventuele toeslagen)
- korting op alle overige activiteiten, zoals ontdekkingstochten, excursies en wandeltochten
- 10% korting op VVV-artikelen in onze winkels
- de online Nieuwsbrief met actuele informatie over De Bastei en het programma.

Er zijn twee soorten lidmaatschappen om Vriend te worden van De Bastei:

- Vriend – individueel lidmaatschap voor €12,50 per jaar
- Gezinsvriend – gezinslidmaatschap voor €20,00 per jaar

VriendenLoterij

Sinds 2011 neemt het Natuurmuseum Nijmegen deel aan de 'VriendenLoterij' (voorheen Sponsor-Bingo-Loterij). Als rechtsopvolger van het Natuurmuseum komt deze opbrengst sinds 2014 ten goede aan Stichting De Bastei. De opbrengst bedroeg in 2015 € 441,-. Eenzelfde bedrag komt ten goede aan andere goede doelen die gesteund worden door de VriendenLoterij.

Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief is sinds 2014 een volledig digitale nieuwsbrief. In 2015 zijn de lay-out en de digitale vormgeving verder verbeterd. De samenstelling van afzonderlijke nieuwsbrieven voor het Natuurmuseum en museum De Stratemakerstoren is inmiddels gestopt.

Vriendendag

De jaarlijkse Vriendendag stond in 2015 in het teken van de realisatie van De Bastei, het nieuwe centrum voor natuur en cultuurhistorie waarvan de bouw in april 2015 daadwerkelijk van start ging. De Vrienden werden ontvangen op de Informatieboot en konden vervolgens deelnemen aan enkele excursies naar de bouwplaats waar ze een rondleiding ontvingen van de stadsarcheoloog en de aannemer. Met ruim 70 deelnemers een zeer geslaagde en gezellige bijeenkomst.

8. DE BASTEI DIGITAAL

Websites

In 2015 beheerde Stichting De Bastei de volgende websites:

- www.natuurmuseum.nl :
 - o aantal sessies: 42.238
 - o nieuwe gebruikers: 31.815
 - o paginaweergaven 138.298
 - o pagina's per sessie: 3,27
 - o bronnen/medium:
 - google 48,2%
 - natuurmuseum.nl 22,9%
 - museumkaart.nl 3,1%
 - totaal overige bronnen 25,8%
- www.debastei.nl:

Deze website is gedeeltelijk nog in opbouw. Toch speelt deze website al een belangrijke rol bij het vertrekken van informatie over de realisatie van De Bastei.
- www.nmedebastei.nl:

Een speciale website voor scholen en natuurorganisaties die ook toegang biedt tot de NME-Digiplanner waarmee scholen hun NME-programma kunnen samenstellen en beheren.

Naast deze algemene websites beheert De Bastei ook enkele speciale projectwebsites, n.l.:

- www.stadswaard.nl die gekoppeld is aan de veldles 'Struinen door de Stadswaard' die het museum verzorgt voor groep 6 t/m 8 van het basisonderwijs.

De website van museum De Stratemakerstoren is na de sluiting van de toren m.i.v. 1-4-2015 op non-actief gesteld. De site www.stratemakertoren.nl verwijst nu door de website van De Bastei.

Social media: Facebook

Facebookpagina Natuurmuseum ontving 1.140 'likes'. Populaire pagina's waar mensen vandaan komen zijn: Facebook, Natuurmuseum.nl en google.nl. Het merendeel van de likers komt uit Nederland en tenminste 220 daarvan uit Nijmegen.

Facebookpagina De Bastei, aantal likes: 231. Populaire pagina's waar mensen vandaan komen (deze maand): Facebook, debastei.nl, stratemakerstoren.nl en google.nl. Het merendeel van de likers komt uit Nijmegen e.o.

Social media: Twitter

Het aantal followers van twitter-account @Natuurmuseum nam in 2015 toe tot 1299 volgers (ruim 1.000 in 2014 en 850 in 2013).

De nieuwe twitterpagina @DeBastei steeg in 2015 naar 275 volgers.

9. ORGANISATIE EN BELEID

Geregistreerd museum

Stichting De Bastei is een geregistreerd museum. Onder de naam 'Natuurmuseum Nijmegen en omstreken' is het museum al sinds 1-5-2000 door de Stichting Museumregister Nederland erkend als een officieel geregistreerd museum. Daarmee voldeed het museum aan de kwaliteitseisen die zijn opgesteld door de Nederlandse Museumvereniging en het Landelijk Contact Museumconsulenten. In 2015 is de herijkingsmethode voor de erkenning als geregistreerd museum vervangen door een jaarlijkse digitale zelfanalyse die door de Stichting Museumregister Nederland wordt gecontroleerd. Erkenning als geregistreerd museum betekent o.a. ook dat de Museum-Jaarkaart ook voor De Bastei geldig is.

Museumbestuur

De Stichting De Bastei onderschrijft de Code Cultural Governance. Dit is ook vastgelegd in de oprichtingsakte van 28 juni 2014. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan good governance, transparant beleid en best-practice-bepalingen is weergegeven in Hoofdstuk 10 *Cultural Governance*.

Comité van Aanbeveling

Het Comité van Aanbeveling van De Bastei wordt gevormd door:

- dhr. H. Bruls, Burgemeester van Nijmegen
- dhr. Prof. Dr. Ramaekers, Maastricht
- dhr. V. Vroomkoning, Nijmegen
- dhr. H. Keereweel, Groesbeek
- Mevrouw M. Martens, Nijmegen
- Mevrouw G. ter Horst, Den Haag
- dhr. Prof. Dr. H. van Houtum, Nijmegen
- Mevrouw H. El Karouni, Nijmegen
- De heer Prof. Dr. N. Nelissen, Nijmegen
- Mevrouw Prof. Dr. D. Verhoeven, Apeldoorn
- dhr. P. Wilbers, Berg en Dal
- dhr. Prof. Dr. S. Wendelaar Bonga, Nijmegen
- dhr. Prof. Dr. J. van Groenendaal, Malden
- dhr. E. Meijers, Nijmegen

Relatie met de overheid

De belangrijkste subsidiënt van Stichting De Bastei is de gemeente Nijmegen. Voor 2015 waren de subsidieafspraken al vastgelegd in de budgetsubsidie-overeenkomst voor de periode 2014/2015. In 2015 is ook de subsidie-overeenkomst voor de periode 2016/2017 uitgewerkt. Deze overeenkomst is inmiddels door de gemeenteraad goedgekeurd.

De gemeente Nijmegen speelt ook een belangrijke rol bij de financiering van gesubsidieerde banen zoals participatiebanen en een drietal andere gesubsidieerde banen die in het museum werkzaam zijn via een detacheringsovereenkomst met Breed.

De relatie met de provincie Gelderland is tot nu toe gebaseerd op incidentele subsidiebijdragen. Voorwaarde is dat een aanvragende instelling als 'culturele partner'

erkend moet zijn. Na de fusie tot de nieuwe Stichting De Bastei heeft het bestuur bij de provincie een verzoek tot erkenning als 'cultureel partner' ingediend. Dit verzoek is inmiddels toegekend.

Realisatie De Bastei

Op 12 februari 2014 besloot de overgrote meerderheid van de gemeenteraad voor realisatie van De Bastei waarmee een investering van 7,2 miljoen euro is gemoeid. Dit is exclusief inrichtingskosten en kosten voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk publieksprogramma. De Stichting De Bastei is daar zelf verantwoordelijk voor, samen met Staatsbosbeheer en IVN Rijk van Nijmegen die ook in De Bastei onderdak krijgen. (Het MEC Nijmegen ging in oktober 2014 failliet en viel daarmee af als beoogde partner. De belangrijkste educatieve taken van het MEC worden in 2015 overgenomen door De Bastei.)

Na een lange periode van voorbereidingen ging de daadwerkelijke bouw in april 2015 van start. Bij het archeologisch onderzoek van de bouwlocatie werden echter een aantal belangrijke archeologische vondsten gedaan waardoor de bouw moest worden stilgelegd. De plannen en extra kosten van de inpassing van deze archeologische vondsten zijn inmiddels door de Nijmeegse gemeenteraad zodat de bouw inmiddels weer is gestart. Met ruim een jaar vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke planning wordt nu uitgegaan van opening van De Bastei in het najaar van 2017.

Huisvesting: Gerard Noodtstraat 121

Sinds 2013 verleent het museum medewerking aan de initiatiefgroep die in het synagogepand het *Kitty de Wijze Centrum* wil realiseren. Het museumbestuur steunt dit initiatief omdat daarmee het monumentale gebouw een publieke functie zou behouden, een functie bovendien die goed aansluit bij de geschiedenis en het bijzondere karakter van de voormalige synagoge die Oscar Leeuw in 1913 heeft gerealiseerd.

Huisvesting: dependance 3^e Walstraat 55 en atelier/depot Gorterplaats 34A

De plannen voor realisatie van De Bastei gaan ervan uit dat de huidige depots worden aangehouden. Het museum blijft daarom investeren in verdere verbetering van de werk- en bewaaromstandigheden in de depots.

Overzicht lidmaatschappen en overleg in 2015:

Museaal:

- Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties
- Nederlandse Museumvereniging
- Coöperatie Erfgoed Gelderland

Natuur- en milieueducatie / natuurgerichte recreatie:

- Stichting Gelderse Milieufederatie
- Kring Gelderse Bezoekerscentra / Netwerk Bezoekerscentra Nederland

Cultuurhistorie:

- Stichting Valkhofkwartier
- Ondernemersvereniging Waalkade
- Nijmeegs Torenoverleg
- Cultuurhistorisch Platform Nijmegen

10. CULTURAL GOVERNANCE

Verantwoording governance

In dit hoofdstuk legt het bestuur verantwoording af over de wijze waarop de Code Cultural Governance (CCG) binnen de Stichting De Bastei wordt nageleefd. De Stichting wordt sinds 28 juni 2014 bestuurd volgens het 'bestuur-directie-model' uit de CCG. (In de statuten is vastgelegd dat deze bestuursvorm na opening van De Bastei omgezet kan worden in een 'raad-van-toezicht-model'.)

Tegelijk met de statutenwijziging is een directie-reglement opgesteld waarin taken en bevoegdheden van de directie zijn vastgelegd. De stichting onderschrijft hiermee de Principes en de Best-Practice-Bepalingen die de CCG voorschrijft bij het 'bestuur-directie-model'.

Bestuur

Met het oog op de fusie van Natuurmuseum en Stratemakerstoren hadden beide besturen al eerder besloten het aantal bestuursleden niet uit te breiden zodat bij de fusie al snel een nieuw bestuur voor Stichting De Bastei kon worden benoemd. Zie Hoofdstuk 10 *Bestuur en medewerkers* voor de actuele samenstelling van het bestuur

Pas toe of leg uit ...

Stichting De Bastei houdt zich zoveel mogelijk aan de Principes en Best-Practice-Bepalingen voor good governance. Er zijn twee uitzonderingen waar het museum (nog) van deze regels afwijkt, n.l.:

- de profielschets voor het bestuur van de stichting is nog niet aangepast aan de CCG;
- er is geen jaarlijks overleg van het bestuur met een externe accountant. Wel controleert een externe accountant ten behoeve van het bestuur de financiële jaarrekening en de accountant stelt indien nodig een *managementletter* op.

Bezoldiging en nevenfuncties van bestuur en directie

Bestuursleden van de Stichting Natuurmuseum Nijmegen en omstreken verrichten hun bestuurswerkzaamheden op pro-deo basis.

Nevenfuncties van de bestuursleden zijn:

- Wim Hompe: (*directeur GMG Media, wethouder gemeente Geldermalsen*)
 - Voorzitter RIBW Nijmegen & Rivierenland
 - Voorzitter NIM Maatschappelijk Werk
 - Lid Raad van Toezicht Jeugdtandverzorging Nijmegen-Oss-Rotterdam
 - Lid Raad van Toezicht GGZ Midden- en Noord-Limburg
- Frank Saris (*Senior Onderzoeker SOVON Vogelonderzoek Nederland*)
 - Voorzitter Van Tienhovenstichting
 - Lid Raad van Toezicht Stichting Bargerveen
 - Bestuurslid Heimans en Thijsse Stichting
- Maarten van Schaik (*Groepscontrole Bovemij Verzekeringsgroep N.V.*)
 - Lid van de Raad van Toezicht Stichting Kinderopvang Heyendaal
- Kees de Ruwe (*Zelfstandig Interim- en Procesmanager*)
 - Lid IPMA
 - Lid Ooa (Orde van Organisatiekundigen en Adviseurs)

- Voorzitter Mr. J.J.L. van der Bruggenstichting
- Qader Shafiq (Driestroom/Bureau Wijland)
 - Bestuurslid Kledingbank Nijmegen e.o.
 - Bestuurslid Stichting De Dukeburger
 - Columnist Nijmeegse weekbladen

Directeur

Directeur Gerard Mangnus ontving in 2014 een bruto jaarsalaris van € 60.138,-. Hij bekleed naast zijn functie als museumdirecteur de volgende onbezoldigde functies:

- bestuurslid Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties
- lid Spiegelgroep Waalweelde
- penningmeester Stichting Valkhofkwartier

11. BESTUUR EN MEDEWERKERS

Bestuur Stichting De Bastei

voorzitter	Wim Hompe
secretaris	Kees de Ruwe
penningmeester	Maarten van Schaik
bestuurslid	Frank Saris
bestuurslid	Qader Shafiq

Personeel

directeur (0,92)	Gerard Mangnus
adjunct-directeur (0,89)	Gerard Alofs <i>(tot 11-06-2015)</i>
hoofd nme-afdeling (0,78)	Dominique Vissenberg <i>(m.i.v. 1-7-2015)</i>
NME-consulent	Floris van der Gulden <i>(1-1-2015 t/m 30-06-2015)</i>
NME-consulent	Ria Boertjes <i>(m.i.v. 1-1-2015)</i>
NME-consulent	Robin Kop <i>(m.i.v. 1-1-2015)</i>
educatief medewerker (0,78)	Gertruud Cobben
collectiebeheerder (0,55)	Daphne Niehoff
administratief medewerker (0,92)	Maarten van de Ven
receptionist (0,83)	Ingrid van Kessel
receptionist (0,89)	Tessa Faye Buck
museummedewerker (0,89)	Gerard Brugman
wetenschappelijk medewerker (0,22)	Gerard Dirkse <i>(1-8-2015 t/m 31-03-2016)</i>
preparateur otterproject	Sita van Hoorn <i>(1-2-2015 t/m 31-05-2015)</i>
medewerker communicatie	Myrna Peek <i>(15-11-2014 t/m 31-05-2015)</i>

Detacheringen

(Breed/Participatiebanen)

museummedewerker (0,89)	René Pouwels
museummedewerker (0,67)	Rik Jaspers
databasebeheerder/receptionist (0,89)	Joram Klein
museummedewerker (0,89)	Jan-Willem Koolen <i>(m.i.v. 1-2-2015)</i>
museummedewerker (0,67)	Olga Skakovski
museummedewerker (0,67)	Karin Verberkt
museummedewerker (0,55)	Robbert Voets <i>(via UWV)</i>

Vrijwilligers

Collectiebeheer:

Rob Alving	Ronald de Boer	Anton Cox
Gerard Dirkse	Hommo Edzes	Gidi Fleuren
Wiet Fliervoet ¹⁾	Sjak Gielen	Bob Hendriks
Sophie Hochstenbach	Sita van Hoorn	Herman Huilmand
Xander de Jong	Henk Lafèbre	Berry Lensink
Karel Sauer	Gerard Schreurs	Piet Thijssen
Bram Ubels	Sjoerd Wendelaar	Jerry Willemsen

¹⁾Wiet Fliervoet, oud-conservator van de insectencollectie, is op 14 oktober 2015 overleden. Het museum verloor daarmee een gedreven en deskundige medewerker. Het museum is hem dankbaar voor de vele jaren die hij aan de collectie werkte maar vooral ook voor de vele educatieve activiteiten waarbij hij was betrokken.

Cultuurhistorie/Historische werkgroep:

Gerard Alofs	Joop de Bruijn	Bert Eggelaar
Melchior de Grood	Aafje Groustra-Werdeker	Hetty Rondags
Linda Scholte Lubberink	Anna Simon	Ina Schultze Kool-Ketelaar
Martijn Vermeulen	Franz Ulrich	Albert van der Valk
Roland van Zonsbeek		

Publieksactiviteiten en exposities:

Jan Brok	Marieke Drogen	Ton Ebben
Patricia Eikelenboom	Monique van Haasteren	Eva Hotterbeecx
Willem PasGijbert Peelen	Susan Peters	Nellie Spies-van Rooijen
Jacco Steendam	Hans Vermeij	

NME Uitleenservice:

Menno Verweij

Secretariaat/Administratie:

Martin Martens

Technische dienst:

George Borm	Jan Spies	Ad van Dortmont
-------------	-----------	-----------------

Balie/Receptie:

Miep Bosveld	Deepen de Bruin	Elly van den Heuvel
Gaelwyn van der Mije	Wilbert Penninx	Gerard Schreurs
Stephan Sijpkens	Nienke Torensma	Yvonne Ubben
Erik ten Vergert	Arjen van der Wouden	

Oproepkrachten:

Iris Berends	Mories Driessen	Peter Hoppenbrouwers
Paul Jacobs	Jan Leisink	Ingrid Rink
Steven Uijen		

Stagiaires

Maartje Drost	Eco & Wildlife Helicon, Velp. Ondersteuning bij educatieve activiteiten
---------------	--

12. FINANCIËN

BALANS PER 31-12-2015:

Activa:

Inventaris	€	1
Collectie	€	1
Voorraad Winkel	€	5.094
Liquide middelen	€	257.535
Nog te ontvangen/Vooruitbetaald	€	155.579
		----- +
	€	418.210

Passiva:

Continuïteitsreserve	€	57.481
Vervangingsplan inventaris/inrichting	€	25.740
Voorziening projecten (incl. inrichting De Bastei)	€	246.469
Nog te betalen/Vooruitontvangen	€	98.479
		----- +
	€	428.169
Resultaat 2015:	€	-9.959
		----- +
	€	418.210

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015:

Uitgaven:

Huisvestingskosten & Inventaris	€	65.914
Personele lasten	€	382.168
Kantoor- & Organisatiekosten	€	26.373
Collectiebeheer	€	6.510
Presentatie (Exposities & Educatie)	€	105.578
Ondersteuning NME	€	17.915
Vorbereidings-/Plankosten De Bastei	€	132.683
		----- +
Totaal uitgaven:	€	737.141

Inkomsten:

Gemeente Nijmegen (programma Cultuur)	€	346.166
Gemeente Nijmegen (programma Duurzaamheid)	€	169.789
Gemeente Nijmegen (plankosten De Bastei)	€	35.000
MARN-bijdrage NME-diensten	€	1.634
Projectsubsidies	€	91.859
Eigen inkomsten	€	53.104
Diensten (uitleenvergoedingen & advisering)	€	18.578
Overige diensten/inkomsten	€	11.052
Verlies/Negatief Resultaat 2014	€	9.959
		----- +
Totaal inkomsten:	€	737.141